Aanbevelingen voor lokaal plan van aanpak huiselijk geweld en Kindermishandeling Wijchen

Inleiding

In de zomer van 2021 is het regionale plan van aanpak Huiselijk geweld kindermishandeling (HGKM) vastgesteld door alle 15 gemeenten in Gelderland zuid. Onderdeel van het regionale plan is het streven dat elk van de 15 gemeenten in de regio in mei 2022 een lokaal plan van aanpak HGKM heeft opgesteld. Toegespitst op de lokale behoeften met als basis het regionale plan van aanpak HGKM.

Om de gemeenten te ondersteunen bij het realiseren van het lokale plan van aanpak HGKM (PvA HGKM) is een procesbegeleider aangesteld die met elke gemeente individueel heeft gekeken hoe dit plan van aanpak gerealiseerd kan worden. De procesbegeleider kreeg als opdracht de gemeenten te ondersteunen en had dus een adviserende en ondersteunende rol. Samen met de lokale beleidsadviseur is een plan opgesteld om input op te halen bij lokale samenwerkingspartners om op deze manier een lokaal gedragen plan van aanpak te kunnen realiseren. De input die is opgehaald is door de procesbegeleider vertaald in aanbevelingen die de beleidsadviseur kan verwerken in zijn lokale plan van aanpak HGKM.

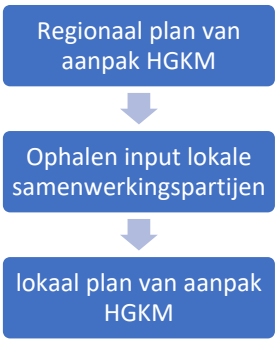

In dit stuk wordt eerst kort het proces beschreven dat heeft geleid tot de het ophalen van de input. Vervolgens wordt de input die is opgehaald besproken, gevolgd door aanbevelingen. Deze zijn opgesteld aan de hand van de opgehaalde input en dienen als inspiratie voor de beleidsadviseur bij het opstellen van het lokale plan van aanpak.

Proces

Om tot een lokaal PvA te komen besloot de gemeente Wijchen een inspiratiesessie te organiseren voor een aantal samenwerkingspartners. Het doel was:

- informeren over het regionale PvA HGKM
- De stand van zaken ten aanzien van HGKM in Wijchen te bespreken
- Brainstormen over vervolgacties voor de komende jaren, gebaseerd op het regionale plan van aanpak.

De beleidsmedewerker van de gemeente Wijchen heeft medewerkers van diverse organisaties uit verschillende sectoren, uitgenodigd.

Sectoren die zijn benaderd:	**Sectoren aanwezig bij inspiratiesessie**
Kinderopvang Basisonderwijs, voortgezet onderwijs Huisartsen Verloskundigen, kraamzorg Jeugdreclassering, Leerplicht Wijkteams Woningbouwverenigingen Kerkenraad, Adviesraden GGD Welzijnswerk GGZ, begeleid wonen	Wijkagent Leerplichtambtenaar Voortgezet onderwijs GGZ Regieteam Kraamzorg Wijkadviseur (Talis) GGD (jeugdverpleegkundige) Totaal aantal aanwezigen: 10

De uitnodiging voor de bijeenkomst werd zes weken van te voren verstuurd naar de betrokkenen. Het programma van de bijeenkomst en de reminder werden ruim een week van te voren verstuurd.

De bijeenkomst vond in november 2021 plaats in het Mozaiek, Wijchen. Er waren 10 mensen aanwezig. Zij hadden allen een actieve inbreng in het overleg.

Het programma van de bijeenkomst zag er als volgt uit:

Programma onderdeel	**Uitwerking**
Introductie en Welkom	
Stand van zaken HGKM Wijchen	
Ophalen input	Beantwoording van drie vragen: Wat moet de gemeente **niet** opnemen in het lokale plan van aanpak? Wat heb je nodig van de gemeente? Wat kun jij of je organisatie bijdragen?
Afsluiting en vaststellen vervolgacties	

Door het stellen van drie vragen ontstond er structuur in het gesprek. De eerste vraag zorgt voor wat verwarring, hij is onverwacht, wat mensen aanzet tot goed na denken. Het geeft ook aangrijpingspunt op gewenste acties. Want wat is de gemene deler van acties die niet moeten worden uitgezet, bijv. tijdgebrek. Als dat een gemene deler is dan weet je dat je in de acties die wel gewenst zijn; zorgvuldig om moet gaan met de tijdsinvestering.

Aan het eind van de bijeenkomst heeft de beleidsadviseur afspraken gemaakt met de aanwezigen over de realisatie van het lokale plan van aanpak en de rol die zij hierbij willen en kunnen spelen.

Daarnaast heeft zij aan degenen die niet aanwezig waren nog een vragenlijst gestuurd. Deze vragenlijst vraagt naar dezelfde input als bij de inspiratiesessie. De resultaten van de vragenlijst zijn verwerkt in een verslag. Zie bijlage 1.

Resultaat van de inspiratiesessie

Alle aanwezigen zijn positief over de aanpak van HGKM in Wijchen. Ze vinden het prettig dat ze zijn uitgenodigd om mee te denken en doen dit op een constructieve manier. Men vind het prettig om anderen te spreken en in contact te zijn met andere betrokkenen. De bijeenkomst vind plaats in het Mozaïek en door coronamaatregelen hebben sommigen elkaar al lang niet meer gezien. Men vindt het heel prettig dat men elkaar weer een keer kan ontmoeten.

De aanwezigen merken op dat veilig thuis niet aanwezig is. Dat vinden ze jammer.

Men merkt op dat interventies vaak te laat komen. Dan is er namelijk al sprake van problematiek en is het lastig om verandering te realiseren. Preventie is heel erg belangrijk. Dus voorkomen dat er problemen ontstaan.

De aanwezigen vinden het belangrijk dat er netwerkbijeenkomsten komen waarin professionals elkaar kunnen ontmoeten en er korte lijnen tussen professionals ontstaan.

Men is zich ervan bewust dat preventie erg belangrijk is. Iedereen is het er over eens dat als er een melding is bij Veilig Thuis (VT) dat het dan al te laat is. De zorg had al eerder gezien moeten zijn er had actie op moeten worden genomen.

Wat wil men niet zien in het lokale plan van aanpak HGKM:

- Een plan dat betrokkenen buitensluit
- Op eilandjes werken
- Veel moeilijke begrippen
- Valse beloften
- Veel bureaucratie
- Elke keer weer nieuwe ideeën en vergeten wat er al is. Pilot zonder evaluatie voortzetten
- Professionals niet serieus nemen en onvoldoende vertrouwen geven
- Regelgeving negeren, privacy onvoldoende in acht nemen.
- Teveel betrokken bij casus en of teveel overdracht tussen hulpverleners.
- Veel inhuur van externen

Belangrijk punt dat ook wordt besproken is het feit dat 'het gesprek' aangaan met ouders hen ook erg kan helpen. Mensen ervaren het vaak als heel moeilijk om een gesprek aan te gaan met ouders over HGKM. Maar men moet niet vergeten dat het ouders ook kan opluchten dat er hulp wordt aangeboden en dat ze worden gezien. Het is belangrijk het gesprek zo vroeg mogelijk aan te gaan. Een open houding waarbij je aangeeft de ouder te willen ondersteunen is hierbij erg belangrijk.

Sommige professionals zijn erg goed in het voeren van zo'n gesprek. Anderen wat minder. Training helpt niet altijd. Mede doordat dit soort gesprekken niet vaak voorkomen bij veel professionals. Men denkt dat het zou helpen als iemand gevraagd kan worden om het gesprek te begeleiden. Dus geen training maar aanwezigheid bij (+coaching voor en na het) gesprek.

Wat heb je nodig van de gemeente?

- Fasering, duidelijke keuzes. Inzicht geven in keuzes en lange termijn visie. Borging van ontwikkelingen.
- Zo nodig regie nemen in casus
- Problematiek checken bij professionals. Bestaat het probleem echt of is het een enkele losse flodder van een burger?
- Luisteren naar en serieus nemen van organisaties/professionals
- Continuïteit van deskundigheid waarborgen
- Regionaal leren van andere gemeenten en samenwerken
- Organisaties aanspreken die hun verantwoordelijkheid niet nemen
- Inwoner centraal stellen
- Duidelijke regie beleggen bij 1 persoon als er meerdere organisaties betrokken zijn bij een gezin.

Een ander onderwerp dat ter sprake komt is de AVG. Sommige professionals ervaren het als een last dat men niet vrijuit informatie kan delen met andere professionals. De wijkagent geeft aan dat er vaak meer ruimte zit binnen de AVG wet dan men weet. Goede kennis over de wet zou kunnen helpen. En uitwisseling van gegevens mogelijk kunnen maken. Daarnaast is het altijd mogelijk om anoniem casussen te bespreken met collega's. Daarnaast is het wellicht mogelijk om convenanten te

sluiten tussen organisaties waardoor het uitwisselen van gegevens wel mogelijk is aldus een van de aanwezigen.

Wat kun jij of je organisatie bijdragen?

- Beschikbaarheid voor consultatie, meedenken en informatie verstrekken over de (werkzaamheden van de) organisatie
- In openheid en eerlijkheid spreken met betrokkenen (transparantie) ook als er problemen zijn die lastig zijn om te bespreken
- Samenwerking en of kennis zoeken (sparren). Ook buiten de gebaande paden (denk bijv. aan woningbouwverenging betrekken bij problematiek van gezin)
- Ondersteuning bieden aan collega's bij lastige situaties
- Duidelijke hulpvraag stellen. Aangeven wat nodig is.

Aanbevelingen

Op basis van de opmerkingen in de inspiratiesessie en uitkomst van de vragenlijst zijn er aanbevelingen geformuleerd voor het lokale plan van aanpak. De aanbevelingen zijn gebaseerd op de opmerkingen die er zijn gemaakt tijdens de sessie en de gemene deler die daarin te vinden is. De beleidsadviseur kan de aanbevelingen gebruiken voor het lokale plan van aanpak HGKM.

Opvallend tijdens de inspiratiesessie was de eensgezindheid en de bereidheid elkaar te helpen onder de professionals. Maak daar gebruik van als gemeente. Professionals zien het belang van elkaar ondersteunen, het creeren en onderhouden van een netwerk. Ze moedigen anderen aan elkaar expertise te gebruiken om te sparren. Creëer en faciliteer ontmoetingsmomenten waarin informatie wordt gedeeld (kennis vergroten), bijvoorbeeld over ouderenmishandeling maar ontmoeting ook centraal staat (netwerk verstevigen).

Over ouderenmishandeling en hulpverlening aan andere culturen is weinig gesproken. Dit leeft minder onder zowel de aanwezigen bij de inspiratiesessie als degenen die de vragenlijst invulden. Over dit onderwerp lijkt nog veel informatie en bewustwording nodig.

Ga het gesprek aan met het PO. Zij waren niet aanwezig bij de bijeenkomst maar hebben wel een belangrijke rol in de aanpak HGKM. Wat hebben zij nodig? In de kinderopvang wordt er veel en consequent gewerkt met de meldcode. Alle pedagogisch medewerkers zijn ermee bekend en weten hoe ermee om te gaan. Kan hierover kennis worden gedeeld met het PO?

Aanwezigen gaven aan dat ze de korte lijnen met veilig thuis missen. Kijk of deze gerealiseerd kunnen worden.

Als laatste nog wat algemene aanbeveling voor het lokale plan van aanpak HGKM.

- Plan enkele concrete kleine stappen op korte termijn en een grovere lijn op de langere termijn
- Plan evaluatie- en bijstel momenten met de direct betrokkenen.
- Zet ervaringsdeskundigheid in bij preventie en communicatie. Het geeft soms een andere zienswijze en vaak een beter gesprek.

Karen de Grood Msc.
Stout groep
Procesbegeleider realisatie lokaal plan van aanpak
Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
December 2021

Bijlage 1 Respons vragenlijst Huiselijk Geweld Kindermishandeling Wijchen.

De vragenlijst over het lokale plan van aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is uitgezet bij 83 organisaties en is ingevuld door 40 respondenten. Hiervan hebben 7 respondenten de vragenlijst niet in zijn geheel ingevuld. Hieronder volgt een uitwerking van de respons van de overige 33 respondenten. Een uitgebreide weergave van de antwoorden is weergegeven in bijlage 1.1 tot en met 1.5, de vragenlijst is opgenomen in bijlage 2.

De vragenlijst is uitgezet door diverse gemeenten in de regio Gelderland – Zuid. De 33 respondenten hebben aangegeven werkzaam te zijn in de gemeente Wijchen. Indien de respondenten werkzaam zijn in meerdere gemeenten, zijn hun uitkomsten ook opgenomen in de resultaten van andere gemeenten. De respondenten zijn benaderd vanuit verschillende gemeentes en het is niet te herleiden door welke gemeenten de participanten zijn benaderd.

Als eerste worden de kenmerken van de respondenten uiteengezet, waarnaar de antwoorden op de vragen worden weergegeven. Bij sommige vragen zijn de antwoorden volledig gepresenteerd. Bij andere vragen zijn de kernpunten gedefinieerd en zijn de volledige uitwerkingen in de bijlagen opgenomen. Bij elke vraag wordt het vraagnummer uit de vragenlijst benoemd.

Respondenten

Aantallen

Aantal reacties		**33**
Beroepsgroep respondenten	Huisartsen	4
	GGZ	4
	Kinderopvang- en onderwijs	3
	Inwoners	1
	Anders[1]	21

Organisaties (vraag 2)

Brede vertegenwoordiging, maar overwegend zorginstanties: huisartsenpraktijk, thuiszorg, gehandicaptenzorg, zelfs kraamzorg, maar ook scholen en een aantal maatschappelijk georiënteerde organisaties. Zie bijlage 1.2 voor alle organisaties.

Functies (vraag 5)

Breed functiescala, van directeur tot uitvoerend medewerker. Overwegend adviseurs, coördinatoren en uitvoerende medewerkers. Zie bijlage 1.3 voor alle functies.

Vragen

Welke vorm(en) van huiselijk geweld zouden in uw gemeente de komende jaren aandacht moeten krijgen? (vraag 7)

[1] Toelichting zie Bijlage 1.1

Meest genoemd (en aantal):

- Alle vormen van geweld (8 keer)
- (Ex)partnergeweld/echtscheidingen (7 keer)
- Kindermishandeling (7 keer)
- Seksueel geweld (5 keer)
- Ouderenmishandeling (4 keer)

Op welke manier kan de gemeente hier de komende jaren aandacht aan besteden? (vraag 8)

De volgende thema's komen (veelvuldig) aan bod in de antwoorden:

Extra hulp en ondersteuningsaanbod (21 keer benoemd), namelijk:

- *Aanbod creëren (ter preventie) aan risicogroepen en specifiek afgestemd per doelgroep;*
  - Lokale alliantie veilig ouder worden oprichten (net als in gemeente West Maas en Waal)
  - Informeren van bewoners: voorlichting, laagdrempelige projecten voor inwoners, gekoppeld aan scholen of een project als MeMoSa.
  - Lezingen en bijeenkomsten over huiselijk geweld, flyers, bespreekbaar maken huisarts, coaching in weerbaarheid/zelfvertrouwen/voor jezelf op leren komen
  - (Doorlopende) aandacht in het onderwijs over relaties (in breedste zin van het woord) en seksualiteit in het bijzonder.
  - Hulpverleners inzetten met kennis van culturen, anders dan de Nederlandse;
  - Hulp bij opvoedvragen van ouders, sociale kaart duidelijk in beeld hebben bij hulpverleners
  - Aanbod maatschappelijk werkers
  - Laagdrempelig aanbieden ouderavonden (psycho-educatie, lotgenotencontact, sturen naar passende zorg), KIES-training en mediatietherapie

- *Signalering (bij professionals)*
  - Inzetten om mentaliteitsverandering; melden moet de norm worden
  - Professionals moeten in hun eigen organisatie altijd terecht kunnen bij een aandachtsfunctionaris ouderenmishandeling
  - Campagne voeren voor hulpverleners bij de HAP en SEH om laagdrempelig te melden

- *Optimalisatieslag zorg (uitvoering)*
  - Regie voeren om te voorkomen dat taken blijven liggen en verantwoordelijkheid niet of onvoldoende wordt opgepakt door betrokkenen rondom het kind
  - Oplossen van wachtrijen in de zorg;
  - Durven overleggen en handelen voordat de problemen ernstig worden

Scholing van professionals over het signaleren van geweld (18 respondenten)

- Voor wie?
  - Eerstelijns beroepen: (thuis)zorg, welzijn, onderwijs, opvang en verpleeghuizen. Deze professionals hebben vaak een ingang bij een persoon of gezin en zijn noodzakelijk in de keten!

- Verder: sportverenigingen, oppas, consultatiebureaus, huisartsen en familie

- *(Bij)scholing:*
  - Aanbieden van gratis training/scholing aan zorgprofessionals
  - Via een heldere, concrete workshop met als -frame- een A4tje wat de kern raakt.
  - Online lezing, bijeenkomst en workshops

- *Kennis:*
  - Wanneer sprake is van de problematiek en zij extra expertise op het onderwerp erbij kunnen halen
  - Specifiek voor wijkteams (en hen daarmee ook handelingsbekwaam maken).
  - Laagdrempelig bespreekbaar maken van signalen
  - Leerbijeenkomsten, extra trainingen signaleren HG, meldcode onder de aandacht brengen
  - Over (groot)ouderverstoting
  - Werkwijze op gebruik verwijsindex voor alle professionals.
  - School toevoegen als vaste en erkende partner in de Veiligheidsketen (zodat VT altijd contact heeft met school als er een melding bij VT wordt gedaan).
  - Financieel misbruik signaleren
  - Duidelijkheid over wie uiteindelijk meldingen monitort, of het goed gaat en de juiste stappen gezet worden?

Bereidheid tot melden van inwoners vergroten (11 respondenten)

- Zichtbaarheid vergroten
  - Door middel van posters;
  - KBO's benaderen
  - Aanbieden van puzzelboekjes voor de ouderen (puzzelen en informatie verkrijgen over het thema)
  - Landelijk is er een informatie box over financieel veilig ouder worden, preventief aan alle ouderen vanaf 65 een box overhandigen (via huisarts of de KBO's)
- Communiceren dat 'daders' dit vaak uit onmacht doen; patronen uit eigen familie herhaald worden of onvoldoende kennis hebben;
- Communiceren over het meldpunt Veilig Thuis waar men **anoniem** kan melden, zodat slachtoffers zich bij hulpinstanties melden. Daarnaast bespreekbaar maken bij de huisarts; of vertrouwenspersonen inzetten waarmee kan worden gebeld/geappt.

Anders namelijk (5 respondenten):

- Samenwerking (van overdracht tot zorg)
  - Samenwerking van overdracht over patiënten moet worden verbeterd. Meldingen bij Veilig Thuis moeten beter worden opgepakt, waarbij professionals verantwoordelijkheid dragen over de patiënt.
- Laagdrempelig meldingssysteem dat niet veel tijd kost inzetten.
- Bewustwording.

    - Positioneer een vechtscheiding als kindermishandeling d.m.v. spotjes/reclame. Eventueel ook in preventieve hoek; neem geen kinderen als redding van je relatie. Bedenk tevoren hoe je uit elkaar zou willen gaan. Het kind moet altijd voorop staan.
    - Burgers attenderen op signaleringbehoefte. Zorgverleners kunnen niets als er geen melding van wordt gemaakt. Anoniem tippen is weliswaar 'tricky' maar het zou zo maar eens een onschuldig kind kunnen helpen.
- Aandacht in de media;
- In de eerste lijn is de kennis mogelijk onvoldoende.

Weet niet (5 respondenten)

Vind u dat er in uw beroepsgroep voldoende aandacht wordt gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties/ de meldcode? (vraag 9)

Ja (24 respondenten). Op welke manier wordt er aandacht gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties / werken met de meldcode?

- (Bij)scholing (over meldcode), via de beroepsverenigingen LHV en NHG/ vakgroep SMW
- Casusbesprekingen (in teamoverleg);
- Meldcode vast onderdeel protocol in de dienstverlening en de intervisie;
- Korte lijnen met andere organisaties (zoals MBZ, Veilig Thuis en JGZ);
- Aandachtsfunctionaris in dienst;
- Huisartsenpraktijk: een kindermishandeling-functionaris aanwezig die casuïstiek beoordeelt en betrokken hulpverleners inschakelt;
- Risicogroepen krijgen speciale aandacht (preventie).
- Nieuwsbrieven HGKM, VWI en de meldcode
- Melden indien nodig bij Veilig Thuis
- Informatie intern beschikbaar (dossiers)
- Door landelijke campagnes

Nee (6 respondenten). Hoe zou er meer aandacht kunnen komen voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de meldcode? Wat is daar volgens u voor nodig?

- (Bij)scholing over de meldcode en ouderenmishandeling (ook aan nieuw personeel).
- Elke organisatie hoort een aandachtfunctionaris (ouderenmishandeling) te hebben.
- Kennis over hoe er een melding moet worden gemaakt, terwijl je ook de samenwerking met het gezin kunt behouden.
- Meer reclame erover maken, het meer bespreekbaar maken bij de jeugd. Zowel op scholen als op sportverenigingen of andere organisaties waar ze komen. Als er meer openheid is krijgt het ook meer aandacht en zicht.

Niet van toepassing (3 respondenten)

Wat zou, gegeven de complexiteit van de problematiek, er volgens u aan bijdragen dat huiselijk geweld wordt voorkomen of duurzaam gestopt? (vraag 12)

(Vroeg)signalering, behandeling en begeleiding: laagdrempelig melden; goede monitoring gezinnen; één verantwoordelijke; langere betrokkenheid VT; snelle concrete hulpverlening en minder screening; rol van schulden; dagbesteding kinderen en ouders; KDV en CB raadplegen;

ervaringsdeskundigen inzetten; financiële ondersteuning; focus op veiligheid; en aanbieden psycho-educatie

Kennis en ondersteuning (professionals): meer voorlichting; kennis AVG; en (bekendheid) ondersteuning mantelzorgers

Systeemverandering zorg: verkorte wachttijden; (financiële) ontschotting; taboes doorbreken; elimineer bureaucratie; en systematische aanpak hulpaanvraag

Preventie: financiële weerbaarheid ouderen, anticonceptie, opvoedondersteuning, kansen bieden op de arbeidsmarkt, verhoog minimumloon; aandacht ongelijkheid; gratis kinderopvang; en sociale cohesie.

Samenwerking: MDA++; integraal werken; en integratie sociale domein en de GGZ
Uitgebreide weergave antwoorden in bijlage 1.4

Welke aandachtspunten wilt u (in aanvulling op de regionale aanpak) meegeven voor de aanpak van uw gemeente? (vraag 14)

In het algemeen: inzetten op preventie; (vroegtijdige) signalering; trainen docenten; expertise team instellen (AVG); financiële ontschotting; systeemtherapeuten inschakelen; monitoring en nazorg verbeteren; wachtrijen tussen instanties aanpakken; samenwerkingen aangaan (halt en onderwijs betrekken); taboe erkennen; erkenning ouderenmishandeling; en zorgen voor één regievoerder.

Karen de Grood Msc.
Procesbegeleider Centrum gemeente Nijmegen
November 2021

Bijlage 1 Overzicht van de gegeven respons

Bijlage 1.1 Beroepsgroepen respondenten

Beroepsgroep respondenten

Ambulant (thuis) begeleider
Centrum Seksueel Geweld
Cliënten met een verstandelijke beperking, psychiatrische stoornis, dementiële klachten en nah
Gehandicaptenzorg
GGD
Halt
Jeugdverpleegkundige GGD Gelderland Zuid
Jeugdzorg
Kraamzorg
Maatschappelijk werk
Pedagogisch medewerker
Schoolmaatschappelijk werker
Senioren
Thuiszorg
Veilig Thuis
Vrijwilliger
Vrouwenopvang
Wijkverpleging
Woningcorporatie

Bijlage 1.2 Organisaties waar respondenten werkzaam voor zijn

Organisaties

Bert Vendrik GZ Psycholoog
Buurtzorg
Centrum Seksueel Geweld
CIHN Nijmegen of Neo (Nieuwe Naam)
De Kraamvogel
GGD Gelderland-Zuid
Halt
HAP Fussenich & Dral en HAP De Huisdokter
Huisartsenpost Nijmegen
Huisartsenpraktijk de Campus
IkBenIkDoe
IrisZorg
Maaswaal College
Moviera
Onderwijs entrea lindenhout Nijmegen (Speciaal onderwijs cluster 4)
Pluryn
Praktijk voor Kinder- en Jeugdpsychologie Maas en Waal
Pro Persona Connect
Stichting Mentorschap Overijssel Gelderland
SVW (Stromenland)
Unik

Veilig Thuis
Werkorganisatie Druten-Wijchen
Woonstichting De Kernen
Zonnebloem afdeling Wijchen
ZZG zorggroep

Bijlage 1.3 Functies respondenten

Functies

Aandachtfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld
Ambulant begeleider
Coördinator
Gedragswetenschapper
Haltmedewerker
Huisarts (en medisch adviseur)
Hulpverlener
Jeugdverpleegkundige
Kinder- en jeugdpsycholoog
Ledenadministrateur
Manager
Medewerker FO
Medewerker Preventie
Medewerker Veilig Thuis
Ondersteuningscoördinator
Pedagogisch sportcoach
POHGGz
Praktijkhouder / GZ-psycholoog
Regiodirecteur
Schoolmaatschappelijk werk VO
Secretaris
Senior adviseur preventie
Teamcoach
Teamleider
Teammanager Team Seksuele Gezondheid
Verpleegkundige
Woonconsulent
Zorgtrajectbegeleider dementie

Bijlage 1.4 Antwoorden vraag 12

Wat zou, gegeven de complexiteit van de problematiek, er volgens u aan bijdragen dat huiselijk geweld wordt voorkomen of duurzaam gestopt?

- *(Vroeg)signalering, behandeling en begeleiding*
  - **Laagdrempelig melden**
  - Goede monitoring gezinnen
  - Duidelijke regie met 1 hoofdverantwoordelijke (minder overdracht/wisseling). die snel en pragmatisch kan handelen en aansturen

- Langere betrokkenheid van Veilig Thuis
- Probleemgezinnen: minimaal 1x per jaar afspraak maken met de huisarts
- Meer daadwerkelijke hulpverlening en minder screening
- Rol van schulden beter belichten in behandeling, maar ook in de signalering
- Dagbesteding voor zowel kind als ouder
- Instanties als kinderdagverblijven en consultatiebureaus gebruiken
- Korte termijn echt concreet afhandelen
- Inzetten officiële ervaringsdeskundigen
- Financiële armslag bij gezinnen waarbij deze problematiek speelt. Onderzoek wijst uit dat ook hierbij meer geld echt helpt.
- Veiligheid voor iedereen waarborgen en in gesprek blijven met betrokkenen
- Bied steun aan en psycho-educatie
- Meer erkenning dat ouderenmishandeling bestaat

- *Kennis en ondersteuning (professionals)*
  - Bekendheid over wat wel en niet mag AVG technisch gezien
  - Betere voorlichting aan professionals welke stappen ze kunnen zetten
  - Meer (bekendheid) ondersteuning van mantelzorgers ter voorkoming van overbelasting

- *Systeemverandering zorg:*
  - Verkortte wachttijden
  - Ontschotting
  - Taboes doorbreken: mensen de ruimte geven om te spreken (begrip tonen)
  - Elimineer bureaucratie
  - Systematische aanpak bij elk loket waar een gezin om hulp vraagt

- *Preventie:*
  - Ouderen financieel weerbaarder maken
  - Anticonceptie, bewustwording van jongs af aan.
  - Voorlichting: opvoedondersteuning door workshops en trainingen
  - Vergroot mogelijkheid van alle mensen op de arbeidsmarkt: zingeving, structuur, leren van sociale vaardigheden en verminderen stress in thuissituatie.
  - Sport en ontspanning aanbieden
  - Verhoog minimum lonen
  - Aandacht ongelijkheid in de samenleving
  - Kinderopvang gratis
  - Meer sociale cohesie (collectiviteit) in de samenleving

- *Samenwerking:*
  - Samenwerking zoals beschreven in MDA++: langdurige intensieve begeleiding met korte lijnen in de keten voor uitwisselen/inschakelen van expertise.
  - Integraal werken: dossier samenstellen met alle betrokken partijen
  - Integratie van het sociale domein en de GGZ.

Bijlage 1.5 Antwoorden vraag 14

Welke aandachtspunten wilt u (in aanvulling op de regionale aanpak) meegeven voor de aanpak van uw gemeente?

- Afstemming tussen voorliggende vindplaatsen (consultatiebureau, huisarts, etc.);
- Docenten trainen (durven vaak nog niet te handelen totdat ze het zeker weten);
- Expertise team instellen over AVG-wet waar kennis en ervaring aanwezig is;
- Financiële ontschotting: zodat de mogelijkheden en grenzen van hulp kunnen worden uitgebreid;
- Hoe weet ik dat medewerkers VT de juiste expertise hebben? Gebruiken ze protocol of verstand?;
- Inzetten op **preventie**;
- Inzetten op zorg die er rondom de regio (laagdrempelig) kan worden ingezet (kijkend naar weerbaarheid, zelfvertrouwen, korte lijnen met professionals en sport);
- Meer inzetten op systeemtherapeuten (https://teovisser.nl/ en https://www.jdvsysteemtherapie.nl/Trainingen-Cursussen);
- Minder wachtlijsten TUSSEN organisaties. Verlaagt effectiviteit van voorgaande interventie en tussentijds kan de problematiek verergeren;
- Monitoring en nazorg van de groep moet beter;
- Niet weer iets nieuws verzinnen, put uit wat er nu is;
- Oudermishandeling is in aantallen net zo groot al kindermishandeling, maar aantal meldingen lopen substantieel achter;
- Psychische en verslaafde patiënten vallen momenteel buiten de boot, er is geen plek voor hen in de avonden, nachten en weekenden;
- Samenwerking en uitwisseling tussen alle partijen versterken (geen concurrentie) en meer integraal werken (halt en onderwijs hierin ook meenemen);
- Sociale voorzieningen voor alle lagen van de bevolking;
- Taboe erkennen:
    - Hoe kunnen we druk op het gezin/systeem verlagen en mensen het gevoel hebben dat we ze willen helpen, i.p.v. straffen;
- Voorlichting geven aan ouders en kinderen;
- Vroeg signalering: kraamzorg eerder betrekken;
- Veilig Thuis verwijst veel terug naar sociaal wijkteam. Scholen en ouders zitten hierdoor soms met de handen in het haar;
- Zorg regionaal dat er goede consultatiemogelijkheden zijn voor eerstelijnswerkers en scholen;
- Zorg voor één aanspreekpunt/vertrouwenspersoon voor mensen in problemen.

Bijlage 2 Vragenlijst

1 **Om te beginnen vragen we naar uw (professionele) achtergrond. Dat doen we zodat we een beeld krijgen wat verschillende (beroeps)groepen belangrijk vinden bij de aanpak van huiselijk geweld.** *Tussenpagina*

☐

2 **Welke (beroeps)groep is het meest op u van toepassing?** *Single-responsevraag*

- ○ Kinderopvang- en onderwijs
- ○ GGZ
- ○ Inwoners
- ○ Huisartsen
- ○ Sociaal wijkteam, buurtteam
- ○ Anders, namelijk

3 **In welke gemeente(n) bent u werkzaam?** *Multi-responsevraag*

Minimaal aantal vinkjes: 1

- ☐ Berg en Dal
- ☐ Beuningen
- ☐ Buren
- ☐ Culemborg
- ☐ Druten

- ☐ Geldermalsen
- ☐ Heumen
- ☐ Maasdriel
- ☐ Mook en Middelaar
- ☐ Nijmegen
- ☐ Tiel
- ☐ West Betuwe
- ☐ West Maas en Waal
- ☐ Wijchen
- ☐ Zaltbommel
- ☐ Anders
- ☐ Nederbetuwe

4 **Mijn organisatie:** *Open vraag (klein)*

☐

☐

5 **Mijn functie:** *Open vraag (klein)*

☐

☐

6 **Er zijn verschillende vormen van huiselijk geweld. Bijvoorbeeld ouderenmishandeling (zoals financiële uitbuiting), (ex)-partnergeweld, kind-oudermishandeling, eergerelateerd geweld, seksueel geweld en kindermishandeling (waarbij ook complexe** *Tussenpagina*

scheidingsproblematiek hoort).

☐

7 **Welke vorm(en) van huiselijk geweld zouden in uw gemeente de komende jaren aandacht moeten krijgen?** *Open vraag (klein)*

☐

☐

8 **Op welke manier(en) kan de gemeente hier extra aandacht aan besteden?** *Multi-responsevraag*

Minimaal aantal vinkjes: 1

☐ extra hulp- en ondersteuningsaanbod, namelijk

☐ scholing van professionals over het signaleren van geweld, namelijk

☐ bereidheid tot melden van inwoners vergroten, namelijk

☐ anders, namelijk

☐ weet niet Ex

9 **Vindt u dat er in uw beroepsgroep voldoende aandacht wordt gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de meldcode?** *Single-responsevraag*

○ ja

○ nee

○ niet van toepassing

10 **Op welke manier wordt er aandacht gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de meldcode?** *Open vraag (groot)*

☐

☐

11 **Hoe zou er meer aandacht kunnen komen voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de meldcode? Wat is daar volgens u voor nodig?** *Open vraag (groot)*

VRAAG 11 ALLEEN TONEN ALS AAN DE ONDERSTAANDE VOORWAARDEN WORDT VOLDAAN, INDIEN NIET VOLDAAN SPRING NAAR: **>> VOLGENDE VRAAG**

Vraag 9. **Vindt u dat er in uw beroepsgroep voldoende aandacht wordt gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de meldcode?** Antwoord **nee** Is gegeven

☐

☐

12	**Uit onderzoek weten we dat gezinnen waar huiselijk geweld en/of kindermishandeling spelen, vaak te maken hebben met zware en complexe problematiek. Kindermishandeling- en partnergeweld komen vaak in combinatie voor. Daarnaast spelen er allerlei risicofactoren, zoals armoede, werkloosheid, overmatig drankgebruik, opvoedstress. Tot slot zijn de gevolgen van het geweld groot, zoals traumaklachten bij ouders, onveilige hechting tussen ouder en kind, emotionele onveiligheid van kinderen en internaliserend (trauma) en externaliserend probleemgedrag (criminaliteit, middelengebruik) bij kinderen. Wat zou, gegeven de complexiteit van de problematiek, er volgens u aan bijdragen dat huiselijk geweld wordt voorkomen of duurzaam gestopt?**	*Open vraag (groot)*

☐

☐

13	**De regio-aanpak bestaat uit 4 actielijnen (zie onderstaande afbeelding):1) Gemeenten en professionals maken huiselijk geweld bespreekbaar. Inwoners weten waar ze met hun vragen terecht kunnen.2) Goede samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners. Hulpvragen worden integraal opgepakt.3) Expertise van lokale teams; eerder in beeld krijgen van huiselijk geweld en werken aan het oplossen van onderliggende problemen.4) Helpende data; zorgen voor een betere signalering van huiselijk geweld. Huishoudens waar geweld steeds terugkeert komen beter in beeld.**	*Tussenpagina*

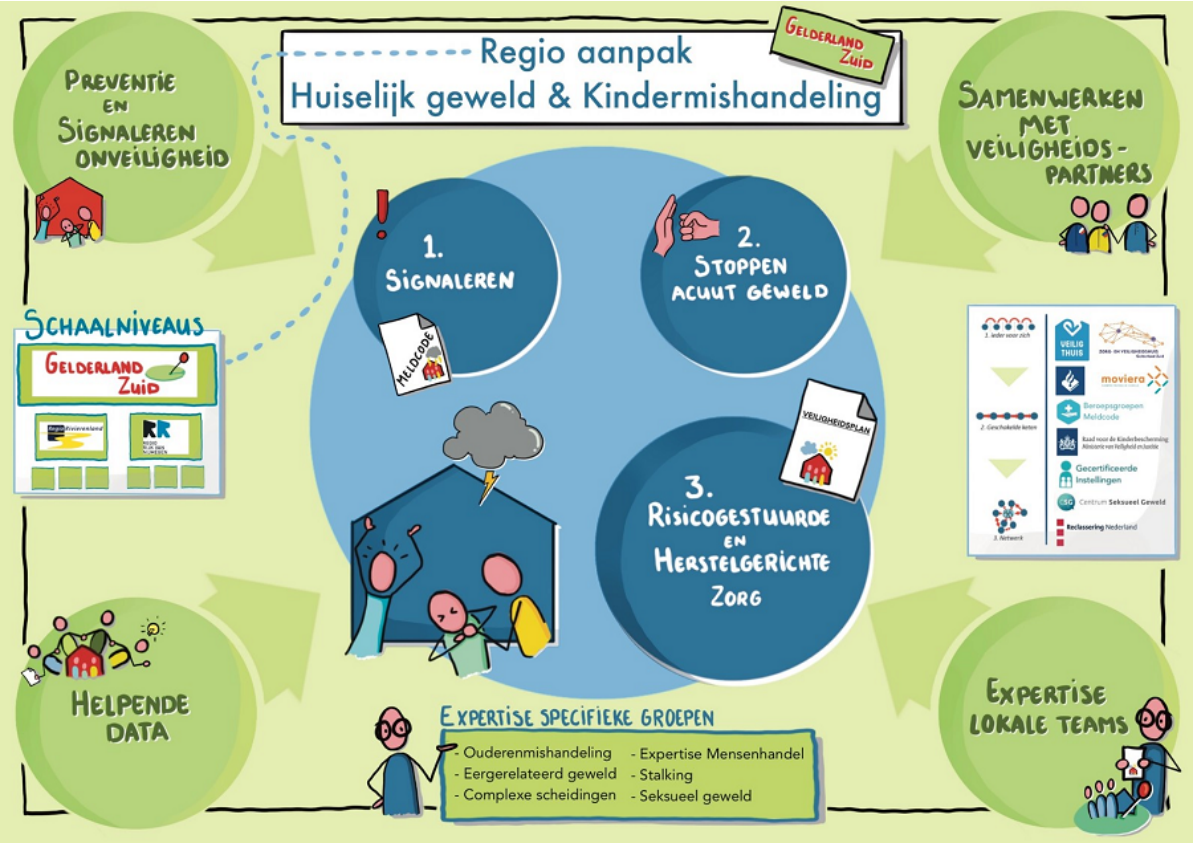

☐

14	**U zag net een korte toelichting op de (4 pijlers) van de regio-aanpak huiselijk geweld. Aanvullend op de regionale aanpak stellen gemeenten een lokaal uitvoeringsplan op. Welke aandachtspunten wilt u (in aanvulling op de regionale aanpak) meegeven voor de aanpak van uw gemeente?**	*Open vraag (groot)*

☐

☐